

**Jacobi Sadoleti Card. Et Episcopi Carpentoractensis Viri
Disertissimi, Opera quæ exstant omnia**

Sadoleto, Jacopo

[Francofurti], 1607

XI. Iac. Sadolet. S.R.E. Card. Christoph Madrucio Episc. Tridentino S.R.E.
Card. S.P.D.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69244](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-69244)

in certe
o genera
ta vi fide
on in ho
philoso
pendit
picio sp
nomin
em po
plicat
gile in
fua do
a fit, nati
tans illi
c que che
cum don
nus, vici
ta, ambi
im or hor
is sui val
s'infere
magni va
od ad reg
ta, nati
philoso
rei velle
ab insci
moderato
ato opere
as cum
o gratio
illuminat
er illatu
quibus
Quan pa
in golde
re noui
confidere
recusare
d'apre
l'ratio
& in l'ur
tum
naturam
scientia
de dectis
animus quem summis rationibus erudierat, pru
deratque quam maximum inde compararat, ab illis altissimis
et, ad hanc inferiorum tractanda agendaque transtulisset. Sed
vix agere epistolam institueram scribere, ea autem crescit in vo
lentia faciem: ita ad philosophiam animum tuum applices,
et hanc crilla, ne calunnde riquam, veram tibi laudem, veram
et dignitatem acquiri oportere. Vale. Roma, XII. Calend.
Quinto M.D.XLVI.

XL

JAC. SADOLET. S. R. E. CARD. CHRI
stoph. Madruino Episc. Tridentino S. R. E. Card. S. P. D.

A domum tuam que tua plurimis magnisq. virtutibus a me
admirantur, incredibile est, quantum accelerari ex eis literis, qui
superme ad meas respondisti: plenissimis amoris, officij, hu
manae, elegantiae: denique talibus, quales a doctissimo, & li
beralissimo, omniisque dignitate & prudentia ornatusimo homini
advenient profici. Quibus ego certe in sum delectatus, ut
adserendum magis. Nam si diligi & probari a summis viris,
honestis, humano soler esse iucundissimum, quid est in tuis
tempore quidem in genere, quod abs te mihi tributum non sit?
Ponentia hanc scribi, quam scriptu est, aut honorificen
tium de me, quam abs te est factum: Quanquam ego de in
te, quod tu de me facis, multum tibi remitto: de amore
quem tu habes. Nam amari a te cupio, & volo: idque quam maxi
mum quicquam quod mihi euenire posse optatus. In quo
consumens sum, ut merito id meo a te fieri. Non enim neque
tu, neque illo in officio tibi sum concessurus. Tanti vero
facta, quantum tu litera declarant, neque postulo, neq. me
adsum illi dignus arbitror. Sunt in me fortasse umbras aliquæ
virtutum negi, quam virtutes. Sed haec tenues, & subobscuræ,
acciditibus faris ductæ lineamentis: quas cum tantopere ipse
arguit, facis tu quidem quod natura tua, & candor ani
matus postulas. Sed in eo bonitatem, & liberalitatem, & vir
tutem tuam offendis, quam illufras meam. Quod enim me
cum polo nec, tua opinione sententiæ, cōiungis, homine sum
haec inimone, summa pietate, summa prudètia prædicto: optasq;
caso viri: nostrum similes, si fieri posse, existere: quoru fide,
pietatis, consilii afflictæ Christianæ Recip. subueniatur: est qui
du loc & tuz proibitatis, ac religionis argumentum maximu: &

Bb 2 ciu:

cius opinionis, quam de me habes conceptam, indicium infregit
Veruntamen scito, cum iamdiu sit, quod ego virum illum & cui
& admiror, nunquam me optare esse auctum, ut cum eo conser-
ter: tantum sat mihi duxisse, si illius modo persequi vellige
procul obseruando atque imitando possem. Itaque habeo
& in vita, & in disciplina, & in omnibus forensibus, ienacum
actionibus, ducem a magistrum. Quem quod tu quoq; tan-
dies laudas & probas, periicundum id mihi est: propterea
eiudem praestantis animi tui, de quo iamdiu loquor. Ne-
enim cum paribus (vt est in protervio) faciliè coniunguntur
mihi saepe in mentem venit optare, quem vos ambo Ca-
nam Rempub. esse cupitis, talis vt ea, si non hominum op-
diuino tandem aliquando beneficio constitutatur. In quo ma-
toritas, & erga Deum religio, aliaeque complures animi ingen-
que virtutes, plurimum eidem Reip. profutura sunt. Sed de
fatis. Ego quod mei iam priuati erga te officij est, & maximas in
gratias ago, habeoque, quod tantum, & tam benevolam volu-
tatem erga me suscepisti: & tibi vicissim spondeo atque pol-
ceor, qui maiore cum fide, ardentiore studio, fideliora obser-
via colat te & diligat, te non alium facilè esse reperrum, quia
venerit vsus ut re ipsa declarandum sit, me tui cupidissimum
per esse cognosces. Vale. Romæ, XIII. Calend. Februario.
D. XLVI.

X I I.

I A C. S A D O L E T. S. R. E. C A R D I N.
Christoph. Madruco S.R.E. Card. S.P.D.

CVM hue allatum esset, fratrem tuum Aliprandum, virum
clarissimum, diem suum obiisse: et si ego quoque hoc omni-
tio grauiter eram perturbatus, quod & illius mortui virtus, &
mea in te benevolentia communem mihi eam calamitatem fe-
ciebat: tamen non alienum duxi amicitia eis & communione
nostra, qua mihi venirent in mentem ad tuum dolorem leua-
dum, aliqua ad te perfcribere. Non quod dubitarem, quoniam
ipso commode & sapienter id fieri posset: sed quia fortuna de-
lore impresa impeditus, minus illa perspiceres. Atque ergo
cum te ipsum absens intueror animo & contemplor, cum que
virtute tua, de vsu rerum maximarum, de optimis aribus, quae
es egregie & liberaliter instructus, cogito: vix videor posse
dere, te cedentem fortunæ oppugnacionibus de statu dilectæ
grauitatis tuae. Rufus, cum mecum reputo quem virum amiseris,
cuiusmodi tibi frater sit eruptrus, quo & quam in signi lumine in-
ornamento orbata sit domus & familia tua: cogoi ignoscere hinc
manu-